

НАРЕДБА № 3 ОТ 15.04.2003 Г. ЗА СИСТЕМАТА НА ОЦЕНЯВАНЕ

Издадена от министъра на образованието и науката, обн., ДВ, бр. 37 от 22.04.2003 г., в сила от 22.04.2003 г., попр., бр. 48 от 23.05.2003 г., изм., бр. 46 от 28.05.2004 г., в сила от 28.05.2004 г., изм. и доп., бр. 65 от 9.08.2005 г., в сила от учебната 2005/2006 г., бр. 70 от 8.08.2008 г., бр. 11 от 10.02.2009 г.

Библиотека закони - АПИС, т. 4, р.1 № 3а

Глава първа

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. (1) С тази наредба се определя държавното образователно изискване за системата за оценяване по чл. 16, т. 5 от Закона за народната просвета (ЗНП) .

(2) С държавното образователно изискване по ал. 1 се определя организацията на оценяването в училищното обучение.

(3) С държавното образователно изискване по ал. 1 се определя и организацията на изпитите за придобиване на професионална квалификация в центровете за професионално обучение.

Чл. 2. (1) (Изм. - ДВ, бр. 65 от 2005 г.) Оценяването е процес за установяване на постигнатите резултати и поставяне на оценка.

(2) Установяването на постигнатите резултати и поставянето на оценка се извършва от оценяващия.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 65 от 2005 г.) Установяването на постигнатите резултати и поставянето на оценка е индивидуално за всеки оценяван.

Чл. 3. Оценяване се извършва:

1. в процеса на училищното обучение;
2. при завършване на средно образование;
3. при завършване на професионално образование;
4. при завършване на професионално обучение.

Чл. 4. (1) Оценяването е вътрешно и външно.

(2) При вътрешното оценяване оценяващ е учителят.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 65 от 2005 г.) При външното оценяване оценяващи може да са:

1. училищна комисия, определена от директора на училището;
2. длъжностни лица или комисии, определени от министъра на образованието и науката, от началника на регионалния инспекторат по образованието или от директорите на обслужващите системата на народната просвета звена за контрол и оценяване.

Чл. 5. (Изм. - ДВ, бр. 65 от 2005 г.) (1) Оценяването се извършва чрез:

1. текущи изпитвания;

2. изпити;

3. изпитвания за установяване усвояването на учебното съдържание по учебен предмет за определен клас;

4. изпитвания за установяване постигането на държавните образователни изисквания за учебното съдържание по учебен предмет за завършен етап от степента на образование или на държавните образователни изисквания за придобиване на квалификация по професии за един или повече класове.

(2) Текущите изпитвания са устни, писмени и практически.

(3) Изпитите са:

1. приравнителни;

2. за определяне на срочна или на годишна оценка по учебен предмет;

3. за промяна на оценката;

4. държавни зрелостни изпити за придобиване на средно образование;

5. изпити за придобиване на професионална квалификация при завършване на професионално образование или на професионално обучение.

Чл. 6. (1) (Изм. - ДВ, бр. 65 от 2005 г.) Според организацията текущите изпитвания и изпитите са:

1. индивидуални - за отделен оценяван;

2. групови - за част от учениците от една паралелка или за ученици от една или повече паралелки.

(2) (Отм. - ДВ, бр. 65 от 2005 г.).

Чл. 7. (Изм. - ДВ, бр. 65 от 2005 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 11 от 2009 г.) Въз основа на установените резултати от текущите изпитвания и изпитите се поставя оценка с качествен и количествен показател, а за учениците от I клас - само с качествен показател.

(2) Оценките, които може да се поставят, са отличен 6, много добър 5, добър 4, среден 3, слаб 2.

(3) В предвидените в тази наредба случаи количественият показател може да не се определя като цяло число, при което качественият показател се определя, както следва:

а) за количествен показател от 2,00 до 2,99 се определя качествен показател слаб;

б) за количествен показател от 3,00 до 3,49 се определя качествен показател среден;

в) за количествен показател от 3,50 до 4,49 се определя качествен показател добър;

г) за количествен показател от 4,50 до 5,49 се определя качествен показател много добър;

д) за количествен показател от 5,50 до 6,00 се определя качествен показател отличен.

(4) При оценяването може да се поставят и други оценки, които се приравняват към оценките по ал. 2 или 3.

(5) Поставените оценки при изпитванията по чл. 5, ал. 1, т. 3 и 4 може и да не се приравняват към оценките по ал. 2 или 3.

(6) (Нова - ДВ, бр. 11 от 2009 г.) Въз основа на установените резултати от текущите изпитвания и изпитите на учениците със специални образователни потребности, които се обучават по индивидуални образователни програми, но не постигат държавното образователно изискване за учебното съдържание, се поставят оценки с качествен и количествен показател за усвоените знания и компетентности съгласно индивидуалните им образователни програми.

(7) (Нова - ДВ, бр. 11 от 2009 г.) Учениците със специални образователни потребности, които се обучават по индивидуални образователни програми и постигат държавното образователно изискване за учебното съдържание в процеса на училищното обучение, се оценяват с оценките по ал. 2 и 3.

(8) (Нова - ДВ, бр. 11 от 2009 г.) При завършването на клас, етап или степен на образование по индивидуални образователни програми учениците със специални образователни потребности, които не са постигнали държавното образователно изискване за учебното съдържание, получават оценки само с качествен показател.

Глава втора

ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОЦЕНЯВАНЕТО В ПРОЦЕСА НА УЧИЛИЩНОТО ОБУЧЕНИЕ

Раздел I

Общи положения

Чл. 8. (1) Оценяването в процеса на училищното обучение има за цел установяване на постигнатите резултати от учениците по учебен предмет по време на учебната година и поставяне на текущи, срочни и годишни оценки по задължителна, задължителноизбираема и свободноизбираема подготовка.

(2) При завършване на основно и средно образование се поставят и окончателни оценки по учебните предмети.

(3) В началото на учебната година се установява и оценява входното равнище на учениците.

(4) Когато установяването на входното равнище се извършва при условията на вътрешно оценяване, поставената оценка може да бъде част от минималния

задължителен брой текущи оценки за първия учебен срок.

Чл. 9. (1) (Изм. - ДВ, бр. 65 от 2005 г.) В процеса на училищното обучение се извършва вътрешно и външно оценяване.

(2) Вътрешното оценяване се извършва чрез текущи изпитвания.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 65 от 2005 г.) Външното оценяване се извършва чрез текущи изпитвания, изпити и изпитвания.

Чл. 10. (Изм. - ДВ, бр. 65 от 2005 г.) (1) Задачите, другите материали и критериите за оценяване се подготвят от оценяващия.

(2) Подготвените задачи, материали и критерии за оценяване по ал. 1 за изпитите по чл. 5, ал. 3, т. 1 - 3 се утвърждават от директора на училището.

(3) Подготвените задачи, материали и критерии за оценяване по ал. 1 за изпитванията по чл. 5, ал. 1, т. 3 и 4 се утвърждават:

1. от министъра на образованието и науката - когато оценяването се извършва от длъжностни лица или комисии, определени от министъра на образованието и науката или от обслужващи системата на народната просвета звена за контрол и оценяване;

2. от началника на регионалния инспекторат по образованието - когато оценяването се извършва от длъжностни лица или комисии от РИО.

Раздел II

Текущи изпитвания

Чл. 11. (1) (Изм. - ДВ, бр. 65 от 2005 г.) Текущите изпитвания при условията на вътрешно оценяване се осъществяват системно през първия и втория учебен срок.

(2) По време на учебния срок учителят осигурява ритмичност при оценяването на всеки ученик.

(3) (Отм. - ДВ, бр. 65 от 2005 г.).

Чл. 11а. (Нов - ДВ, бр. 65 от 2005 г.) (1) Минималният задължителен брой текущи оценки за всеки учебен срок е:

1. за учебен предмет, който по учебен план се изучава с четири и повече учебни часове седмично - две оценки от устни изпитвания и три оценки от писмени и/или практически изпитвания;

2. за учебен предмет, който по учебен план се изучава с три учебни часа седмично - две оценки от устни изпитвания и две оценки от писмени и/или практически изпитвания;

3. за учебен предмет, който по учебен план се изучава с два учебни часа седмично - две оценки от устни изпитвания и една оценка от писмено или практическо изпитване;

4. за учебен предмет, който по учебен план се изучава с един учебен час седмично - една оценка от устно изпитване и една оценка от писмено или практическо изпитване;

5. по учебния предмет "Физическо възпитание и спорт" и по учебна практика - три оценки от практически изпитвания.

(2) Минималният задължителен брой текущи оценки за всеки учебен срок за ученици с нарушена моторика на горните крайници вследствие на детска церебрална парализа, физически увреждания и/или малформации е:

1. за учебен предмет, който по учебен план се изучава с три и повече учебни часове седмично - четири оценки от устни изпитвания;

2. за учебен предмет, който по учебен план се изучава с два учебни часа седмично - три оценки от устни изпитвания.

Чл. 12. (1) (Изм. - ДВ, бр. 65 от 2005 г.) Устните изпитвания могат да се организират като индивидуални текущи изпитвания или като групови текущи изпитвания.

(2) При индивидуалните устни изпитвания ученикът дава устни решения и отговори на индивидуално поставени въпроси или задачи.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 65 от 2005 г.) При груповите устни изпитвания всеки ученик дава устни решения и отговори на групово поставени задачи.

(4) Устните изпитвания на ученици с увреден слух могат да се извършват и с помощта на учител, който владее жестомимична реч.

(5) При устните изпитвания оценяващият е длъжен да мотивира устно оценката си пред ученика.

Чл. 13. (1) (Изм. - ДВ, бр. 65 от 2005 г.) Писмените изпитвания могат да се организират като индивидуални или като групови текущи изпитвания.

(2) При индивидуалните писмени изпитвания ученикът дава писмени решения и отговори на индивидуално поставени въпроси или задачи. Индивидуалните писмени изпитвания се извършват за не повече от един учебен час.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 65 от 2005 г.) При груповите писмени изпитвания всеки ученик дава писмени решения и отговори на групово поставени задачи.

(4) Писмените изпитвания на ученици с нарушено зрение, които са обучавани на брайлов шрифт, се осъществяват с материали и технически средства, адаптирани на брайлов шрифт, а на слабовиждащи ученици - с материали с уголемен шрифт.

(5) Писмените изпитвания на ученици с увреден слух могат да се извършват и с помощта на учител, който владее жестомимична реч.

(6) При писмените изпитвания оценяващият е длъжен да мотивира устно или писмено оценката си пред ученика.

(7) (Изм. - ДВ, бр. 65 от 2005 г.) Писмени изпитвания не се извършват за ученици с нарушена моторика на горните крайници вследствие на детска церебрална парализа, физически увреждания и/или малформации.

Чл. 14. (1) (Изм. - ДВ, бр. 65 от 2005 г.) Контролната работа е групово писмено изпитване, при което се оценяват постигнатите резултати от учениците след приключване на обучението по завършена част от учебното съдържание по учебния предмет.

(2) Контролната работа се провежда за не повече от един учебен час.

(3) Времето за провеждане на контролната работа на ученици с нарушено зрение, с увреден слух, с умствена изостаналост, с множество увреждания, с детска церебрална парализа, с физически увреждания и/или малформации, на които не е засегната моториката на горните крайници, може да бъде удължено по преценка на оценяващия учител.

Чл. 15. (1) (Изм. - ДВ, бр. 65 от 2005 г.) Класната работа е групово писмено изпитване, при което се оценяват постигнатите резултати от учениците по учебния предмет в края на учебния срок.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 65 от 2005 г.) Класна работа се провежда по:

1. български език и литература и по математика - в прогимназиалния етап;
2. чужди езици - в VIII клас за паралелките с интензивно изучаване на чужд език;
3. български език и литература, по чужди езици и по математика - в гимназиалния етап.

(3) Класни работи не се провеждат за учениците в началния етап от основната степен на образование.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 65 от 2005 г.) Класната работа се провежда за един учебен час. Класната работа по български език и литература, по чужд език и по математика - профилирана подготовка, се провежда в два слети учебни часа.

(5) Времето за провеждане на класната работа на ученици с нарушено зрение, с увреден слух, с умствена изостаналост, с множество увреждания, с детска церебрална парализа, с физически увреждания и/или малформации, на които не е засегната моториката на горните крайници, може да бъде удължено по преценка на оценяващия учител.

(6) Класна работа по чужди езици може да не се провежда за ученици с увреден слух по преценка на оценяващия учител.

Чл. 16. (1) Контролните и класните работи се коригират и рецензират от оценяващия и се връщат на учениците за подпис от родителя.

(2) Оценяващият анализира и обобщава резултатите от контролните и класните работи, като уведомява учениците за направените изводи.

Чл. 17. (1) Контролните и класните работи се провеждат по график при спазване на следните изисквания:

1. за една и съща паралелка може да се провежда не повече от една класна или една контролна работа в един учебен ден;

2. за една и съща паралелка в една учебна седмица не могат да се провеждат повече от две класни работи;

3. не се провеждат класни работи в последната седмица от учебния срок.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 65 от 2005 г.) Графикът по предходната алинея се изготвя по предложение на учителите по съответния учебен предмет, утвърждава се от директора на училището в началото на всеки учебен срок и се поставя на общодостъпно място в училището.

(3) (Доп. - ДВ, бр. 65 от 2005 г.) За графика по ал. 1 учителите по съответния учебен предмет информират учениците, а класните ръководители - родителите, в началото на всеки учебен срок.

Чл. 18. (1) С практическите изпитвания се оценяват постигнатите практически умения на учениците.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 65 от 2005 г.) Практическите изпитвания могат да се организират като индивидуални или като групови текущи изпитвания.

(3) При индивидуалните практически изпитвания ученикът изпълнява практически дейности, определени в индивидуално поставено практическо задание.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 65 от 2005 г.) При груповите практически изпитвания всеки ученик изпълнява индивидуално или в екип практически дейности, определени в групово поставено практическо задание.

(5) За извършване на практическите изпитвания по учебна или производствена практика се осигуряват работни места за всеки ученик и съответната техническа и технологична документация, техника, инструменти, уреди и материали, гарантиращи изпълнението на практическото задание и безопасната работа на учениците.

(6) Времето за изпълнение на практическото задание се определя от оценяващия в рамките на учебните часове.

(7) При практическите изпитвания оценяващият е длъжен да анализира изпълнението на практическото задание и устно да мотивира оценката си пред ученика.

(8) Практическите изпитвания на ученици с нарушено зрение се извършват при условията на чл. 13, ал. 4 .

(9) Практическите изпитвания на ученици с увреден слух се извършват при условията на чл. 13, ал. 5 .

(10) Времето за практическите изпитвания на ученици с нарушено зрение, с увреден слух, с умствена изостаналост, с множество увреждания, с детска церебрална парализа, с физически увреждания и/или малформации може да бъде удължено по преценка на оценяващия учител.

Чл. 19. След установяване на постигнатите резултати при текущите изпитвания на учениците се поставят текущи оценки.

Раздел III

(В сила от учебната 2003/2004 г.)

Срочни, годишни и окончателни оценки

(Загл. изм. - ДВ, бр. 65 от 2005 г.)

Чл. 20. (1) (Изм. и доп. - ДВ, бр. 65 от 2005 г.) Срочната оценка се оформя от учителя, като се отчитат знанията и уменията на ученика върху учебното съдържание по съответния учебен предмет, изучавано през учебния срок, и при вземане предвид на текущите оценки.

(2) Срочна оценка се формира само за учебните предмети, които по учебен план се изучават с повече от един учебен час седмично.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 65 от 2005 г.) По учебните предмети, изучавани в I - IV клас, и по производствена практика не се формира срочна оценка.

(4) (Нова - ДВ, бр. 65 от 2005 г.) Не се оформя срочна оценка по учебния предмет "Физическо възпитание и спорт" за ученици, освободени по здравословни причини от изучаването му, за време, което не позволява поставяне на минималния задължителен брой текущи оценки по чл. 11а, ал. 1, т. 5 .

(5) (Нова - ДВ, бр. 65 от 2005 г.) Срочната оценка се оформя не по-рано от една учебна седмица преди приключване на съответния учебен срок.

Чл. 21. (Отм. - ДВ, бр. 65 от 2005 г.)

Чл. 22. (1) (Изм. - ДВ, бр. 65 от 2005 г.) Годишната оценка се оформя от учителя по съответния учебен предмет, като се отчитат знанията и уменията на ученика върху учебното съдържание, изучавано през учебната година, и при вземане предвид на срочните оценки.

(2) За учебен предмет, който по учебен план се изучава с един учебен час седмично и през двата учебни срока, както и по производствена практика, се формира само годишна оценка при вземане предвид на текущите оценки.

(3) За учебен предмет, който по учебен план се изучава с един учебен час седмично в един от двата учебни срока, годишната оценка се формира при вземане предвид на текущите оценки от единия учебен срок и срочната оценка от другия учебен срок.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 65 от 2005 г.) За резултатите от обучението по всички учебни предмети, изучавани в I клас, се формира обща годишна оценка само с качествен показател.

(5) (Изм. - ДВ, бр. 65 от 2005 г.) Годишните оценки по учебните предмети, изучавани във II - IV клас, се оформят от учителя, като се отчитат знанията и уменията на учениците върху учебното съдържание, изучавано през учебната година, при вземане предвид на текущите оценки.

(6) (Нова - ДВ, бр. 65 от 2005 г.) Не се оформя годишна оценка по учебния предмет

"Физическо възпитание и спорт" за ученици, освободени по здравословни причини от изучаването му през двата учебни срока.

(7) (Нова - ДВ, бр. 65 от 2005 г.) Годишната оценка по учебния предмет "Физическо възпитание и спорт" за ученици, освободени по здравословни причини от изучаването му през един учебен срок, е срочната оценка за учебния срок, през който учебният предмет е изучаван.

(8) (Нова - ДВ, бр. 65 от 2005 г.) Годишната оценка на ученик, обучавал се в чужда държава, в която не се оформят срочни оценки, се формира въз основа на текущите оценки по съответния учебен предмет, признати при условията и по реда на § 5 от допълнителните разпоредби на Закона за народната просвета, и/или на оценките по съответния учебен предмет, получени в приемащото училище.

Чл. 23. (1) Учителят лично вписва поставените от него оценки в съответната задължителна училищна документация.

(2) Сроковете за вписване на оценките в документацията по ал. 1 са:

1. (доп. - ДВ, бр. 65 от 2005 г.) в деня на изпитването - за текущите оценки от устните и от практическите изпитвания;

2. до две седмици след провеждане на изпитването - за текущите оценки от писмените изпитвания;

3. (доп. - ДВ, бр. 65 от 2005 г.) в деня на оформянето им - за срочните и за годишните оценки.

Чл. 24. (1) Окончателните оценки при завършване на основно образование са годишните оценки по учебните предмети, изучавани в VIII клас съгласно училищния учебен план.

(2) (Нова - ДВ, бр. 65 от 2005 г.) В случаите по чл. 22, ал. 6 при завършване на основно образование не се поставя окончателна оценка по учебния предмет "Физическо възпитание и спорт".

(3) (Предишна ал. 2, изм. - ДВ, бр. 65 от 2005 г.) Окончателните оценки при завършване на средно образование се формират с точност до 0,01 като средноаритметични от годишните оценки по учебните предмети, изучавани в гимназиалния етап от задължителната подготовка, от задължителноизбираемата подготовка и от свободноизбираемата подготовка.

(4) (Предишна ал. 3 - ДВ, бр. 65 от 2005 г.) Окончателните оценки при завършване на средно образование по учебните предмети, които се изучават само в един клас от гимназиалния етап, са годишните оценки за съответния клас.

(5) (Нова - ДВ, бр. 65 от 2005 г.) Не се формира окончателна оценка по учебния предмет "Физическо възпитание и спорт" в случаите по чл. 22, ал. 6, когато не е формирана годишна оценка за нито един от класовете на гимназиалния етап.

(6) (Нова - ДВ, бр. 65 от 2005 г.) В случаите по чл. 22, ал. 6, когато не е формирана годишна оценка за един или повече класове на гимназиалния етап, окончателната

оценка по учебния предмет "Физическо възпитание и спорт":

1. е годишната оценка по учебния предмет - когато предметът е изучаван само в един от класовете на етапа;

2. се формира с точност до 0,01 като средноаритметична от оформените годишни оценки по учебния предмет.

Раздел IV

Изпити в процеса на обучението

Чл. 25. (1) Изпитите в процеса на обучение са:

1. приравнителни;

2. за промяна на оценката;

3. (нова - ДВ, бр. 65 от 2005 г.) за определяне на срочна оценка по учебен предмет;

4. (нова - ДВ, бр. 65 от 2005 г.) за определяне на годишна оценка по учебен предмет.

(2) Изпитите по ал. 1 са успешно положени, когато оценката е не по-малко от среден 3.

(3) (Отм. - ДВ, бр. 65 от 2005 г.).

Чл. 26. (1) Приравнителни изпити се провеждат:

1. при преместване на ученика в паралелка на същото или в друго училище, когато съществува различие между съответните училищни учебни планове;

2. (изм. - ДВ, бр. 65 от 2005 г.) за ученик, прекъснал обучението си, който желае да го продължи, ако действащият учебен план е различен от учебния план, по който ученикът е започнал обучението си.

(2) (Отм. - ДВ, бр. 65 от 2005 г.).

(3) (Изм. - ДВ, бр. 65 от 2005 г.) Учениците от I до VIII клас не полагат приравнителни изпити освен в случаите, предвидени в наредбата по § 5 от допълнителните разпоредби на Закона за народната просвета .

Чл. 27. (1) Изпитите за промяна на оценка по учебен предмет са:

1. поправителни изпити;

2. (доп. - ДВ, бр. 65 от 2005 г.) изпити за промяна на годишна оценка - само за VIII клас и за класовете от гимназиалния етап;

3. (доп. - ДВ, бр. 65 от 2005 г.) изпити за промяна на окончателна оценка - само за гимназиалния етап.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 65 от 2005 г.) Учениците имат право еднократно да се явят на

изпити за промяна на годишна оценка и/или за промяна на окончателна оценка, като общият брой на изпитите за промяна на годишна оценка и за промяна на окончателна оценка не може да е повече от три.

(3) За промяната на оценка по учебен предмет, който се изучава само в един клас от гимназиалния етап, се допуска само полагане на изпита по ал. 1, т. 2.

Чл. 28. (1) Поправителни изпити се полагат от ученици, когато годишната им оценка по някой от учебните предмети от задължителната или задължителноизбираемата подготовка е слаб 2.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 65 от 2005 г.) Поправителните изпити по ал. 1 се полагат върху учебното съдържание за съответния клас и за съответния вид подготовка.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 65 от 2005 г.) Поправителните изпити се организират в редовни и в допълнителни сесии.

(4) (Попр. - ДВ, бр. 48 от 2003 г., изм., бр. 65 от 2005 г.) Редовните поправителни сесии са две и се провеждат до две седмици след приключване на учебните занятия и до две седмици преди началото на учебната година по ред, определен със заповед на директора на училището.

(5) (Нова - ДВ, бр. 70 от 2008 г.) Редовните поправителни сесии за учениците от 12 клас са две и се провеждат до две седмици след приключване на учебните занятия и до един месец преди началото на учебната година по ред, определен със заповед на директора на училището.

(6) (Изм. - ДВ, бр. 65 от 2005 г., предишна ал. 5, бр. 70 от 2008 г.) Учениците, които по здравословни причини, удостоверени с медицински документ, не са се явили на поправителни изпити в сесиите по ал. 4, могат да се явят на допълнителна поправителна сесия по ред, определен със заповед на директора на училището, но не по-късно от 10 октомври.

(7) (Доп. - ДВ, бр. 65 от 2005 г., предишна ал. 6, бр. 70 от 2008 г.) Учениците от последния гимназиален клас, които имат оценка слаб 2 по учебни предмети от задължителната или задължителноизбираемата подготовка на редовните и/или на допълнителната поправителна сесия или не са се явили на поправителни изпити, могат да се явяват на поправителните изпити в януарска поправителна сесия и в сесиите по ал. 4.

Чл. 29. (1) (Изм. - ДВ, бр. 65 от 2005 г.) Изпитите за промяна на годишна оценка се провеждат след приключване на учебните занятия съответно за VIII клас или за XII клас, а изпитите за промяна на окончателна оценка се провеждат след приключване на учебните занятия за XII клас.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 65 от 2005 г.) Изпитът за промяна на годишна оценка се полага върху учебното съдържание за съответния клас и за съответния вид подготовка.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 65 от 2005 г.) Изпитът за промяна на окончателна оценка за гимназиалния етап се полага върху учебното съдържание, изучавано в класовете от етапа.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 65 от 2005 г.) Изпитите по ал. 1 се полагат по ред, определен със заповед на директора на училището.

(5) (Изм. и доп. - ДВ, бр. 65 от 2005 г., изм., бр. 70 от 2008 г.) Получената оценка на изпит за промяна на годишна или окончателна оценка по ал. 1 е крайна. Когато получената оценка е слаб 2, ученикът се явява на поправителен изпит по реда на чл. 28, ал. 3 - 7 .

Чл. 29а. (Нов - ДВ, бр. 65 от 2005 г.) (1) Изпити за определяне на срочна оценка се полагат от:

1. ученици, обучавани в дневна и във вечерна форма, чиито отсъствия от учебни занятия не позволяват формиране на срочна оценка по съответния учебен предмет;

2. ученици, обучавани в индивидуална форма.

(2) Изпитите за определяне на срочна оценка се полагат върху учебното съдържание по съответния учебен предмет, изучавано през учебния срок.

Чл. 29б. (Нов - ДВ, бр. 65 от 2005 г.) (1) Изпити за определяне на годишна оценка се полагат от учениците, обучавани в задочна, самостоятелна, кореспондентска или дистанционна форма.

(2) Изпитите за определяне на годишна оценка се полагат върху учебното съдържание по съответния учебен предмет, изучавано през учебната година.

Чл. 29в. (Нов - ДВ, бр. 65 от 2005 г.) (1) Изпитите по чл. 25, ал. 1 се провеждат от:

1. училищна комисия по организиране на изпита;

2. училищна комисия по оценяването.

(2) В състава на комисията по ал. 1, т. 1 не може да се включват лица, притежаващи учителска правоспособност и квалификация по учебния предмет, по който се провежда изпитът.

(3) В състава на комисията по ал. 1, т. 2 се включват лица, които заемат длъжността "учител" в същото или в друго училище по учебния предмет, по който се провежда изпитът.

(4) Комисиите по ал. 1, т. 2 се състоят най-малко от двама членове, единият от които е председател.

Чл. 29г. (Нов - ДВ, бр. 65 от 2005 г.) (1) За провеждане на изпитите по чл. 25, ал. 1 директорът на училището издава заповед за определяне на комисиите по чл. 29а, ал. 1 .

(2) В заповедта по ал. 1 се определят за всеки изпит датата на провеждане, началният час, съставът на всяка комисия, срокът за изготвяне на изпитните материали, времето и мястото за проверка на изпитните работи, срокът и мястото за оповестяване на резултатите от изпита.

(3) Съобщение за датата, мястото и началния час на изпита, както и за срока и мястото за оповестяване на резултатите се поставя на общодостъпно място в училището най-късно три дни преди датата за провеждане на изпита.

Чл. 29д. (Нов - ДВ, бр. 65 от 2005 г.) (1) Изпитите по чл. 25, ал. 1 , с изключение на изпитите за промяна на окончателна оценка, се провеждат като практически изпитвания по учебните предмети:

1. физическо възпитание и спорт;
2. музика - за II - IV клас;
3. изобразително изкуство - за II - IV клас;
4. домашен бит и техника - II - IV клас;

5. учебна, лабораторна и по производствена практика - за професионалната подготовка;

6. техническо чертане и други учебни предмети от професионалната подготовка, по които текущите изпитвания са практически.

(2) Изпитите по чл. 25, ал. 1 , с изключение на изпитите за промяна на окончателна оценка, се провеждат в две части - писмена и устна, по учебните предмети:

1. български език и литература - за II - IV клас;
2. чужди езици.

(3) Изпитите по чл. 25, ал. 1 , с изключение на изпитите за промяна на окончателна оценка, се провеждат в две части - писмена и практическа, по учебните предмети:

1. музика и изобразително изкуство - за прогимназиалния етап;
2. информатика и информационни технологии.

(4) Извън случаите по ал. 1, 2 и 3 изпитите по чл. 25, ал. 1 се провеждат в писмена форма.

Чл. 29е. (Нов - ДВ, бр. 65 от 2005 г.) (1) Продължителността на изпитите по чл. 25, ал. 1 , с изключение на изпитите за промяна на окончателна оценка, е:

1. за II - IV клас:

а) един астрономически час - за изпитите, които се провеждат в писмена форма, и за писмената част от изпитите по чл. 29д, ал. 2 и 3 ;

б) по преценка на училищната комисия по оценяването в зависимост от спецификата на учебния предмет, но не повече от 20 минути - за устната част от изпитите по чл. 29д, ал. 2 ;

в) един астрономически час - за изпитите, които се провеждат като практически изпитвания, и за практическата част от изпитите по чл. 29д, ал. 3 ;

2. за прогимназиалния етап:

а) два астрономически часа - за изпитите, които се провеждат в писмена форма, и за писмената част от изпитите по чл. 29д, ал. 2 и 3 ;

б) по преценка на училищната комисия по оценяването в зависимост от спецификата на учебния предмет, но не повече от 30 минути - за устната част от изпитите по чл. 29д, ал. 2 ;

в) три астрономически часа - за изпитите, които се провеждат като практически изпитвания, и за практическата част от изпитите по чл. 29д, ал. 3 ;

3. за гимназиалния етап:

а) три астрономически часа - за изпитите, които се провеждат в писмена форма, и за писмената част от изпитите по чл. 29д, ал. 2 и 3 ;

б) по преценка на училищната комисия по оценяването в зависимост от спецификата на учебния предмет, но не повече от 30 минути - за устната част от изпитите по чл. 29д, ал. 2 ;

в) по преценка на училищната комисия по оценяването в зависимост от спецификата на учебния предмет, но не повече от пет астрономически часа - за изпитите, които се провеждат като практически изпитвания, и за практическата част от изпитите по чл. 29д, ал. 3 .

Чл. 29ж. (Нов - ДВ, бр. 65 от 2005 г.) (1) Изпитите за промяна на окончателна оценка се провеждат като практически изпитвания по учебните предмети:

1. физическо възпитание и спорт;

2. учебна, лабораторна и по производствена практика - за професионалната подготовка;

3. техническо чертане и други учебни предмети от професионалната подготовка, по които текущите изпитвания са практически.

(2) Изпитите за промяна на окончателна оценка се провеждат в две части - писмена и практическа, по учебните предмети:

1. музика;

2. изобразително изкуство;

3. информатика;

4. информационни технологии.

(3) Извън случаите по ал. 1 и 2 изпитите за промяна на окончателна оценка се провеждат в писмена форма.

(4) Продължителността на изпитите за промяна на окончателна оценка е:

1. пет астрономически часа - за изпитите, които се провеждат в писмена форма, и за писмената част от изпитите по ал. 2;

2. по решение на училищната комисия по оценяването в зависимост от спецификата на учебния предмет, но не повече от шест астрономически часа - за изпитите, които се провеждат като практически изпитвания, и за практическата част от изпитите по ал. 2.

Чл. 29з. (Нов - ДВ, бр. 65 от 2005 г.) (1) Крайната оценка от изпитите по чл. 25, ал. 1 се формира като средноаритметична от оценките на членовете на училищната комисия по оценяването с точност до:

1. единица - за изпитите по чл. 25, ал. 1, т. 1, 3 и 4 и по чл. 27, ал. 1, т. 1 и 2 ;

2. 0,01 - за изпитите за промяна на окончателна оценка.

(2) Крайната оценка от изпитите, които се провеждат в две части, е средноаритметична от оценките, поставени за всяка част, с точност, която се определя по реда на ал. 1.

(3) Крайната оценка от изпитите, които се провеждат в две части, е слаб 2, когато някоя от оценките по отделните части е слаб 2. В тези случаи поправителният изпит се полага и в двете части.

Чл. 30. (1) (Изм. - ДВ, бр. 65 от 2005 г.) Изпитванията за установяване постигането на държавните образователни изисквания за учебното съдържание за определен клас или за етап от степента на образование се извършват по инициатива на МОН.

(2) Въз основа на обобщените резултати от оценяването по ал. 1 се взема решение за промяна на държавните образователни изисквания за учебното съдържание и учебните програми.

Глава трета

(Отм. - ДВ, бр. 46 от 2004 г.)

ОРГАНИЗАЦИЯ И ОЦЕНЯВАНЕ НА ДЪРЖАВНИТЕ ЗРЕЛОСТНИ ИЗПИТИ

Чл. 31. (Отм. - ДВ, бр. 46 от 2004 г.)

Чл. 32. (Отм. - ДВ, бр. 46 от 2004 г.)

Чл. 33. (Отм. - ДВ, бр. 46 от 2004 г.)

Чл. 34. (Отм. - ДВ, бр. 46 от 2004 г.)

Чл. 35. (Отм. - ДВ, бр. 46 от 2004 г.)

Чл. 36. (Отм. - ДВ, бр. 46 от 2004 г.)

Чл. 37. (Отм. - ДВ, бр. 46 от 2004 г.)

Чл. 38. (Отм. - ДВ, бр. 46 от 2004 г.)

Чл. 39. (Отм. - ДВ, бр. 46 от 2004 г.)

Глава четвърта

ОРГАНИЗАЦИЯ И ОЦЕНЯВАНЕ НА ИЗПИТИТЕ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА

ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ ПРИ ЗАВЪРШВАНЕ НА
ПРОФЕСИОНАЛНО

ОБРАЗОВАНИЕ И ПРОФЕСИОНАЛНО ОБУЧЕНИЕ

Раздел I

Държавни изпити за придобиване на степен на професионална квалификация в професионалното образование

Чл. 40. (1) Държавните изпити за придобиване на степен на професионална квалификация по този раздел се полагат от лицата, обучавани по програмите по чл. 10, ал. 3, т. 3 от Закона за професионалното образование и обучение (ЗПОО) .

(2) Държавните изпити за придобиване на степен на професионална квалификация са:

1. изпит по теория на професията и специалността;

2. изпит по практика на професията и специалността.

Чл. 41. (1) Държавните изпити за придобиване втора степен на професионална квалификация се полагат след успешно завършен XII клас.

(2) Държавните изпити за придобиване трета степен на професионална квалификация се полагат след успешно завършен XIII клас, а за професиите от област на образование "Изкуства", които се изучават в училищата по изкуствата - след успешно завършен XII клас.

Чл. 42. (1) Държавните изпити за придобиване на степен на професионална квалификация се провеждат по националните изпитни програми по чл. 36 ЗПОО .

(2) В националните изпитни програми са определени изпитните теми и критериите за оценяване на държавните изпити.

Чл. 43. (1) Държавните изпити за придобиване на степен на професионална квалификация се провеждат в три сесии:

1. през юни;

2. през септември;

3. през януари.

(2) Обучаваните, които желаят да положат държавни изпити, подават заявление.

(3) Обучаваните могат да се явяват на неограничен брой изпитни сесии до успешното полагане на държавните изпити.

Чл. 43а. (Нов - ДВ, бр. 65 от 2005 г.) (1) Държавните изпити за придобиване на степен на професионална квалификация се провеждат в училището, в което е проведено обучението, а когато училището е закрито или преобразувано - в училище, определено от началника на съответния РИО.

(2) За организиране и провеждане на изпитите по чл. 40, ал. 2 директорът на училището издава заповеди.

(3) Най-късно три работни дни преди датата за провеждане на изпита директорът

обявява на общодостъпно място в училището датата, мястото и началния час на всеки изпит, както и срока и мястото за оповестяване на резултатите.

Чл. 44. (1) (Отм. - ДВ, бр. 65 от 2005 г.).

(2) (Изм. - ДВ, бр. 65 от 2005 г.) Подготовката, организирането и провеждането на държавните изпити се извършват от:

1. комисия по допускане до изпитите;
2. комисия по подготовка и организиране на изпитите;
3. комисия от квестори за изпита по теория;
4. комисия за оценяване на изпита по теория;
5. комисия за провеждане и оценяване на изпита по практика;
6. комисия за придобиване на професионална квалификация.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 65 от 2005 г.) Съставът на комисиите по ал. 2 за всеки изпит и срокът за изпълнение на задълженията им се определят със заповед на директора на училището.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 65 от 2005 г.) Комисията по ал. 2, т. 1:

1. взема решение за допускане до държавни изпити за съответната сесия;
2. изготвя списъци на допуснатите и недопуснатите до държавни изпити и ги оповестява на общодостъпно място в училището.

(5) (Изм. - ДВ, бр. 65 от 2005 г.) Комисията по ал. 2, т. 2:

1. взема решение за мястото на провеждане на изпита;
2. определя работното място на всеки ученик;
3. осигурява необходимата документация за работата на квесторите по време на провеждане на изпита.

(6) (Изм. - ДВ, бр. 65 от 2005 г.) Комисията по ал. 2, т. 3 се определя за всяка професия и специалност, по която ще се полага държавен изпит, като в състава ѝ се включват лица, които не са специалисти по съответната професионална подготовка.

(7) (Нова - ДВ, бр. 65 от 2005 г.) Комисиите по ал. 2, т. 4 и 5 се определят за всяка професия и специалност, по която ще се полага държавен изпит, в съответствие с чл. 35 ЗПОО .

(8) (Нова - ДВ, бр. 65 от 2005 г.) В състава на комисията по ал. 2, т. 6 се включват председателите на комисиите по ал. 2, т. 4 и 5.

(9) (Нова - ДВ, бр. 65 от 2005 г.) Комисиите по ал. 2, т. 1 и т. 3 - 6 оформят решенията си в протоколи съгласно държавното образователно изискване за документите за системата на народната просвета.

Чл. 45. (1) Държавният изпит по теория е писмена разработка по изпитна тема върху учебното съдържание от задължителната професионална подготовка и е с продължителност четири астрономически часа.

(2) Обучаваните за една и съща професия и специалност в училището полагат държавния изпит по ал. 1 по една и съща изпитна тема.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 65 от 2005 г.) Изпитните билети се подготвят от комисията по оценяване на изпита по теория в съответствие с националната изпитна програма по професията и специалността.

(4) Във всички училища държавният изпит по ал. 1 за всички професии и специалности се провежда на една и съща дата.

(5) Датите за провеждане на държавния изпит по ал. 1 и сроковете за подаване на заявленията по чл. 43, ал. 2 за всяка сесия се определят в началото на учебната година от министъра на образованието и науката, а за училищата по изкуствата - от министъра на културата.

Чл. 46. (1) (Изм. - ДВ, бр. 65 от 2005 г.) Оценяването на писмените работи се извършва от комисията по оценяване на изпита по теория в съответствие с критериите, определени в националната изпитна програма.

(2) Всеки член на комисията оценява писмената работа, като вписва оценката си в индивидуален протокол.

(3) За всяка писмена работа се изготвя рецензия.

(4) Оценката от държавния изпит по теория за всяка писмена работа се формира като средноаритметична от индивидуалните оценки на членовете на комисията с точност до 0,01.

(5) Рецензията и оценката по чл. 46, ал. 4 се вписват от комисията върху писмената работа.

(6) (Изм. - ДВ, бр. 65 от 2005 г.) Оценката от държавния изпит по теория е крайна. Когато получената оценка е слаб 2, обучаваният може да се яви отново на държавния изпит.

(7) За резултатите от изпита комисията съставя протокол.

(8) Обучаваните могат да се запознаят с рецензията по ал. 3 за писмената си работа.

Чл. 47. (1) Държавният изпит по практика е изпълнение на практическо задание.

(2) Държавният изпит по практика е с продължителност не повече от три дни и не повече от шест астрономически часа дневно.

(3) Всеки, който полага държавния изпит по ал. 1, получава индивидуално практическо задание.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 65 от 2005 г.) Практическите задания се изготвят от комисията за провеждане и оценяване на изпита по практика.

(5) Датите за провеждане на държавните изпити по практика и сроковете за подаване на заявленията по чл. 43, ал. 2 за всяка сесия се определят в началото на учебната година от директора на училището.

(6) (Изм. - ДВ, бр. 65 от 2005 г.) Комисията за провеждане и оценяване на изпита по практика наблюдава изпълнението на практическото задание и може да се намеси само в случаите на очевидна грешка, която води до злополука, изхабяване на материали и повреда на техниката и инструментите.

Чл. 48. (1) (Изм. - ДВ, бр. 65 от 2005 г.) Изпълнението на практическото задание се оценява от комисията за провеждане и оценяване на изпита по практика в съответствие с критериите, определени в националната изпитна програма.

(2) Всеки член на комисията оценява изпълнението на практическото задание, като вписва оценката си в индивидуален протокол.

(3) Оценката от държавния изпит по практика за всяко практическо задание се формира като средноаритметична, от индивидуалните оценки на членовете на комисията с точност до 0,01.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 65 от 2005 г.) Оценката от държавния изпит по практика е крайна. Когато получената оценка е слаб 2, обучаваният може да се яви отново на държавния изпит.

(5) За резултатите от изпита комисията съставя протокол.

(6) Обучаваните могат да се запознаят с резултатите от оценяването на практическото си задание.

Раздел II

Изпити за придобиване на професионална квалификация в професионалното обучение

Чл. 49. (1) Изпитите за придобиване на професионална квалификация в професионалното обучение са:

1. държавни изпити за придобиване на степен на професионална квалификация;
2. изпити за придобиване на професионална квалификация.

(2) Изпитите по ал. 1 могат да се полагат в неограничен брой изпитни сесии до успешното полагане на държавните изпити.

Чл. 50. (1) Държавните изпити за придобиване на степен на професионална квалификация се полагат от:

1. обучаваните по програмите по чл. 10, ал. 3, т. 1 ЗПОО - за придобиване на първа

степен на професионална квалификация;

2. обучаваните по програмите по чл. 10, ал. 3, т. 2 ЗПОО - за придобиване на втора степен на професионална квалификация;

3. лицата, навършили 16 години, обучавани по програмите по чл. 12, т. 4 ЗПОО - за придобиване четвърта степен на професионална квалификация;

4. лицата, навършили 16 години, обучавани по чл. 12, т. 6 ЗПОО - за придобиване на първа, втора и трета степен на професионална квалификация.

(2) Изпитите за придобиване на професионална квалификация се полагат от:

1. обучаваните по програмите по чл. 10, ал. 3, т. 5 ЗПОО ;

2. лицата, навършили 16 години, обучавани по програмите по чл. 12, т. 6 ЗПОО - за актуализиране или разширяване на придобита професионална квалификация.

Чл. 51. (1) Държавните изпити за придобиване на степен на професионална квалификация са:

1. изпит по теория на професията и специалността;

2. изпит по практика на професията и специалността.

(2) Изпитите за придобиване на професионална квалификация са:

1. по теория;

2. по практика.

(3) Продължителността на изпитите по ал. 1, т. 1 е до четири астрономически часа и се определя с националните изпитни програми.

Чл. 52. (1) Учениците, обучавани за придобиване на степен на професионална квалификация в училищата, полагат изпитите по чл. 51, ал. 1 в сесиите по чл. 43, ал. 1 .

(2) За неуредените в този раздел отношения, свързани с провеждането на изпитите по чл. 51, ал. 1 за учениците, обучавани за придобиване на степен на професионална квалификация в училищата, се прилагат съответно разпоредбите на раздел I от тази глава.

Чл. 53. (1) Подготовката, организацията и провеждането на изпитите по чл. 51, ал. 1 за лицата, навършили 16 години, обучавани за придобиване на степен на професионална квалификация в квалификационен курс, се осъществява от обучаващата институция.

(2) Сесиите за полагане на изпитите по ал. 1 от лицата, навършили 16 години, обучавани за придобиване на степен на професионална квалификация в квалификационен курс, се определят от обучаващата институция, като първата от тях е не по-късно от 15 дни след приключване на обучението.

(3) Оценяването при изпитите по ал. 1 се извършва от комисиите по чл. 35 ЗПОО .

(4) За неуредените в този раздел отношения, свързани с провеждането на изпитите по ал. 1, се прилагат съответно разпоредбите на раздел I от тази глава.

Чл. 54. (1) Организацията и съдържанието на изпитите по чл. 51, ал. 2 се определят от обучаващата институция след съгласуване с представителите на работодателите и на работниците.

(2) Комисиите за провеждане на изпитите се определят съгласно чл. 35 ЗПОО .

ДОПЪЛНИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА

§ 1. Когато професионалната подготовка се осъществява чрез обучение по модули, за оценяването се прилагат съответно разпоредбите на тази наредба.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 2. (1) Учениците, постъпили в IX клас през учебната 1999 - 2000 г., в това число постъпилите през учебната 1998 - 1999 г. в клас с интензивно изучаване на чужд език с прием след VII клас на профилирани гимназии, профилирани и професионални паралелки в гимназии и в средни общообразователни училища и с прием след VII клас в професионални гимназии, техникуми и училища по изкуствата, които завършват успешно XII клас през учебната 2002/2003 г., имат право по свое желание да положат държавните зрелостни изпити по чл. 31, ал. 2 .

(2) Организацията и оценяването на изпитите по ал. 1 се извършва по реда на глава трета.

(3) Учениците по ал. 1 подават заявленията по чл. 34, ал. 3 за сесията през май - юни в срок до 22 април 2003 г.

§ 3. До утвърждаване на националните изпитни програми по чл. 36 ЗПОО изпитните теми и критериите за оценяване на държавните изпити за придобиване на степен на професионална квалификация в професионалното обучение се определят от обучаващата институция.

§ 4. (1) Учениците по § 7а и 7б от преходните и заключителните разпоредби на ЗПОО полагат изпитите по § 7а, ал. 3 и по § 7б, ал. 2 от същия закон по реда, действащ до приемане на тази наредба.

(2) Лицата по § 7в от преходните и заключителните разпоредби на ЗПОО полагат изпитите по § 7в, ал. 2 от същия закон по досега действащия ред.

§ 5. Министърът на образованието и науката дава указания по прилагането на тази наредба.

§ 6. Тази наредба се издава на основание чл. 16, т. 5 във връзка с чл. 17, т. 4 от Закона за народната просвета (обн., ДВ, бр. 86 от 1991 г.; изм., бр. 90 от 1996 г.; изм. и доп., бр. 36 от 1998 г.; доп., бр. 124 от 1998 г.; изм., бр. 153 от 1998 г., бр. 67 от 1999 г., бр. 68 от 1999 г.; изм. и доп., бр. 90 от 2002 г., бр. 95 от 2002 г., бр. 29 от 2003 г.) и отменя Държавните образователни изисквания за оценяване на държавните зрелостни изпити (необн.).

§ 7. Наредбата влиза в сила от деня на обнародването ѝ в "Държавен вестник" с изключение на раздел III от глава втора, който влиза в сила от учебната 2003/2004 г.

ДОПЪЛНИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА към Наредбата за изменение и допълнение на

Наредба № 3 от 2003 г. за системата на оценяване

(ДВ, бр. 65 от 2005 г., в сила от учебната 2005/2006 г.)

§ 33. Навсякъде в наредбата думите "периодични проверки" и "периодичните проверки" се заменят съответно с "текущи изпитвания" и "текущите изпитвания", а в чл. 12, ал. 1 и 3 , чл. 13, ал. 1 и 3 , чл. 14, ал. 1 , чл. 15, ал. 1 и в чл. 18, ал. 2 и 4 думите "обща", "общите" и "общо" се заменят съответно с "групови", "груповите" и "групово".